

Маријана
Сузана Кирсли

АКО И ТИ САКАШ КНИГИ...

ИЗДАВАЧКА КУКА САКАМ КНИГИ

www.sakamknigi.mk

На светот има толку многу книги, а толку малку време...

Строго избрани одлични наслови за сите кои сакаат книги
со уникатни приказни достоини за нивното време...

Наслов на оригиналот

Mariana

© Susanna Kearsley, 1994

Copyright © за македонското издание

Издавачка кука Сакам книги, 2019

Издавач Издавачка кука Сакам Книги

Преведувач Ивана Павловска

Лектор Марија Иванова

Главен уредник Ивана Спасев

Компјутерска обработка Деана Николовска

Дизајн на корица Диме Спасев

Печатење Печатница Наумовски - Скопје, 2019

Тираж 1000 примероци

Сите права за книгата се задржани. Ниту еден дел од ова издание не смее да биде препечатуван, копиран или објавуван во која било форма или на кој било начин во електронските или печатените медиуми, без согласност од издавачот.

Маријана

Сузана Кирсли

АКО И ТИ САКАШ КНИГИ...

Еден

Првпат ја видов куката летото на мојот петти роденден.

Сето тоа беше грешка на поет и на фактот што нашата викенд посета на омилената тетка во Ексетер го стави татко ми во нејасно поетско расположение. Соочен со неочекуваниот крстопат на патот кон нашиот дом во Оксфорд, тој намерно одлучи да сврти лево наместо десно. „Патот по кој поретко се оди“, ни рече тој со нежен и сонлив глас. И како што вети поетот, тоа навистина направи голема разлика.

Како прво, бевме изгубени. Толку безнадежно изгубени, што мајка ми мораше да ја тргне мапата. Облаците кои се појавија да го покријат сонцето изгледаа како продолжение на тмурното расположение на татко ми, сета поезија беше заборавена додека тој намуртено се наведнуваше над воланот. До времето за ручек, вренеше мошне силно, па мајка ми во залуден обид да не го изнервираме повеќе тато, чие расположение се доближуваше до критична точка, ни даде бонбони мене и на брат ми.

Бонбоните беа ментол, со розови и бели линии како големи џамлии и толку ефективни во попречување на говорот што моравме целосно да ги вадиме од устата за да можеме да зборуваме меѓу себе. Додека стигнавме до првите селски продавници и куќи, лицето и рацете

ми беа лепливи од шеќерот, а предниот дел на мојот фустан со карнери беше извалкан и истуткан.

Никогаш не бев сосема сигурна што го натера татко ми таму да го запре автомобилот. Се сеќавам дека една мачка го премина патот пред нас, но можеби тоа едноставно беше измислица на имагинативно и преморено дете. Која и да беше причината, автомобилот запре, моторот се исклучи и во мешаницата што следуваше за првпат ја видов куќата.

Тоа беше обична стара фарма, голема, квадратна и стабилна, одвоена од патот со неколку бушави дрвја засадени наоколу за приватност. Со темен блескав камен покрив наведнат надолу под застрашувачки агол да ги пресретне сивите камени ѕидови, монотонијата од бојата прекршена од двата ојаци со црвена цигла и изобилство на големи прозорци со свежо обоени рамки во бела боја.

Го притискав носот на студеното стакло од прозорецот на автомобилот за поубаво да гледам, кога по неколку лути пцовки, татко ми успеа повторно да го запали моторот. Мајка ми, на која очигледно ѝ олесни, се сврте да нè провери.

„Дулија, немој“, замоли таа. „Ќе оставиш дамки на прозорците“.

„Тоа е моја куќа“, реков јас, објаснувајќи.

Брат ми Томи покажа кон многу поголемата и повеличествена куќа која се појави во водик. „Добро, тогаш тоа е моја куќа“, се спротивстави тој триумфално. На задоволство на нашите родители, продолживме со играта до дома во Оксфорд, а осамената сива куќа остана заборавена.

Не ја видов повторно седумнаесет години.

Тоа лето, летото кога наполнив дваесет и две години, беше силно врежано во моето сеќавање. Тукушто дипломирав на уметничкото училиште и ја најдов како што се чинеше совршената работа во мала фирма за маркетинг во Лондон. Мојот брат Том, кој е

три години постар од мене, само што се беше вратил од Оксфорд со истакнат академски успех, и веднаш го шокираше семејството објавувајќи ги плановите да се придружи на Англиканската служба. Нашето семејство не беше многу религиозно, па Том на шега изјави дека со оглед на неговото име, тој немал голем избор во одлуката. „Томас Бекет! Те прашувам“, се шегуваше тој со мајка ми. „Што друго можеше да очекуваш?“

За да го прославиме она, што според нас беше влегување во светот на возрасните, Том и јас одлучивме да одиме на краток одмор на јужниот брег на Девон, каде за кратко можевме да заборавиме на нашите родители и обврски, и да го искористиме нетипично топлото и сончево време со кое беше благословена Јужна Англија.

Не бевме разочарани. Поминавме среќна недела лежејќи на топлите плажи во Торки и се вративме релаксирани, освежени и изгорени од сонцето.

Том, полн со оптимизам ме назначи за навигатор на патот за назад. Требаше да знае. Иако не сум лоша со мапите, околината лесно ми го одзема вниманието. Неизбежно, се најдовме надвор од главниот пат, минувајќи покрај бескрајни поворки од мали, идентични села, поврзани со тесен пат кои беше толку надвиснат од дрвјата што изгледаше како тунел.

По седмото село, Том ми упати обвинувачки поглед. И двајцата ги имавме наследено тенот на мајка ни и убавите црти, но иако кај мене комбинацијата од темна коса и очи беше повеќе немирна отколку егзотична, кај Том можеше да личи заканувачки кога тој сакаше.

„Каде мислиш дека се наоѓаме?“ праша тој со одглумена љубезност.

Послушно се консултирав со мапата. „Претпоставувам во Вилтшир“, му реков ведро. „Некаде во средината“.

„Многу ми помогна“.

„А што велиш“, предложив, додека се приближувавме кон селото број осум, „да престанеш да бидеш толку тврдоглав и да прашаш за насоки во следниот паб? Искрено, Том, лош си како тато...“ Зборот заврши со ненадеен пискот.

Овој пат, не го замислив тоа. Голема црвена мачка премина преку патот, баш пред автомобилот. Кочниците зачкрипеа кога Том силно притисна на нив, и тогаш како на некој знак, моторот се изгаси.

„Проклетство!“

„Помошникот на парохијскиот свештеник не може да употребува таков говор“, го потсетив брат ми и тој не сакајќи се насмеа.

„Се обидувам да го искоренам“, беше неговиот изговор.

Смејќи се, погледнав низ прозорецот и се вкочанив.

„Не ми се верува“.

„Знам“, се согласи брат ми. „Малер“.

Одмавнав со главата. „Не, Том, погледни - тоа е мојата куќа“.

„Што?“

„Мојата сива куќа“, му реков. „Не се сеќаваш, оној ден кога мачката истрча на патот и на тато му изгаси автомобилот?“

„Не“.

„Кога се враќавме од кај тетка Хелен“, објаснив. „Веднаш по мојот петти роденден. Врнеше, и тато сврте на погрешно место и мачка претрча преку патот, па тој мораше да го запре автомобилот“.

Брат ми ме загледа љубопитно, а потоа одмавна со главата.

„Не, не се сеќавам на тоа“.

„Па, тоа се случи“, реков јас тврдоглаво, „Автомобилот застана баш овде и јас ја видов онаа куќа“.

„Ако така велиш“.

Автомобилот повторно запали и Том го насочи на страна на патот за да можам да видам подобро.

„Што мислиш дека значи тоа?“ прашав.

„Мислам дека тоа значи дека нашето семејство има ужасно лоша среќа со мачки во Вилтшир“, рече Том. Одлучив да го игнорирам.

„Се прашувам колку е стара“.

Том се навали поблиску. „Елизабетска, мислам. Можеби Јаковска. Не од подоцна“.

Бев забораваила дека на училиште Том беше заинтересиран за архитектура. Покрај тоа, Том знаеше сè.

„Би сакала да погледнам одблизу“. Гласот ми беше надежен, но Том само ми упати благ поглед пред да се врати на патот кој водеше кон селото.

„Јас нема“, рече, „да сиркам низ нечии прозорци за да ја задоволам твојата љубопитност. Меѓу другото, на патот јасно пишуваше ‘Приватна сопственост’“.

Малку подолу по патот застанавме на паркингот на Ред Лајон, добар, полу дрвен паб со стар сламен покрив и маси наредени на импровизираната тераса за да се смести пладневната гужва. Останав во автомобилот, подготвувајќи се да возам јас, додека Том отиде во пабот на пиво набрзина и да побара насоки за да се вратиме на главниот пат.

Бев зафатена со размислувањето за тоа колкави се шансите двапати да се изгубиш на истото место и комплетно заборавив да му кажам на брат ми да праша за името на селото во кое се наоѓавме.

Ќе поминат осум години пред повторно да се најдам во Ексбери, Вилтшир.

* * *

Овој пат, последниот пат, беше почеток на април, два месеци до мојот триесетти роденден, и - за првпат

- не бев изгубена. Сè уште живеам во Лондон, во мал изнајмен стан во Блумсбери во кој се вдовив и покрај неочекуваното дарежливо наследство од Хелен, тетката на татко ми, онаа која порано ја посетувавме во Екстер. Тета Хелен ме имаше видено само двапати и тоа што одбра да ми остави толкава сума пари остана мистерија. Можеби причината беше тоа што јас сум единственото женско во семејство кое е препознатливо по своето машко потомство. Тета Хелен, според татко ми, поседувала жестоки феминистички убедувања. „Твоја сопствена соба“, ми рече Том со убедлив тон. „Таа ти го остави тоа. Ја немаш читано Вирџинија Вулф?“

Всушност, тоа беше повеќе отколку една соба, но јас немав никаква претстава што да правам со наследството. Том строго ја одби мојата понуда да го поделиме наследството, а и моите родители посочија дека немаат потреба од него, дека добро се снаоѓаат откако татко ми се пензионираше од хируршката ординација. И тоа беше тоа.

Имав со што да си го исполнам времето, бидејќи ја променив кариерата од графички дизајн во илустрација, поле кое го сметав за поинтересно и поисплатливо. Имав среќа, па рано се здружив со еден многу талентиран автор и нашата соработка за серија бајки за деца ми донесе почитувано име во бизнисот, а и пристоен живот. Токму таа недела ми беше нарачано да илустрирам голема нова колекција на легенди и бајки од ширум светот, проект кој многу ме возбудуваше и кој ветуваше дека ќе ме држи зафатена во добар дел од годината. Бев на врвот на светот.

Обично ќе ја прославев мојата среќа со моето семејство, но бидејќи моите родители беа на одмор на другиот крај на светот, а Том беше зафатен со службата за Велигден, се одлучив за следната најдобра работа и го поминав викендот со пријателите во Бат. Во понеделник наутро, на главната улица имаше премногу сообраќај, па се упатив кон север и го следев патот по реката Кенет кон Лондон.

Беше студен, но совршен пролетен ден и дрвјата кои ја обиколуваа улицата цутеа. Во чест на времето, возев со отворени прозорци и воздухот мирисаше слатко на дожд и почва.

Моето артритично, но сигурно Пежо се искачи по малиот рид со свиреж во знак на протест. Забрзувајќи, ја поминав широка кривина каде улицата се спушташе надолу во плитка долина, пред да продолжи преку Кенет по тесен камен мост. Како што минував по мостот, почувствував слабо треперење како минува по задниот дел на мојот врат и во исчекување со прстите го стегнав воланот.

Најизненадувачката работа беше тоа што овој пат, јас воопшто не бев изненадена кога ја видов куќата. Некако, очекував дека ќе биде таму.

Забавувајќи го автомобилот, се тргнав од патот каде што целосно застанав спроти долгиот пат од чакал. Голема црвена мачка горделиво мина преку патот без да ме погледне и исчезна во разбрануваната трева.

Трипати во еден живот, си помислив, дури и без мачката, тоа дефинитивно ги надминуваше границите на обичната случајност.

Сигурно, се уверив, на сопственикот на куќата нема да му пречи ако разгледам малку наоколу...? Додека се двоумев, гризејќи си ја устата, јато розови сколовранци од полето зад мене се собраа и се упатија над сивата камена куќа, а потоа заминаа.

За мене, тоа беше одлучувачки фактор. Покрај изгледот на мајка ми, јас исто така ја имав наследено и суеверната природа на нејзините предци од Корниш, а сколовранците беа знак на добра среќа. Од моето најрано детство, кога и да видев јато од нив, тоа значеше дека ќе се случи нешто прекарсно. Мојот брат Том упорно се обидуваше да пронајде недостаток во тоа верување, потсетувајќи ме дека сколовранците во англиските села не беа невообичаени и дека нивната поврзаност со мојата среќа, во најдобар случај, може

да е само случајна. Останав неубедена. Јас само знаев дека сколовранците никогаш не ме насочиле кон нешто погрешно и кога ги видов како се вртат и се издигнуваат над куќата, веднаш донесов одлука.

Ја зедев мојата широка парка од седиштето зад мене и излегов од автомобилот, речиси паѓајќи во каналот од возбуда. Не бев облечена за посета, знаев, облекувајќи ја парката над моите фармерки и грубиот џемпер - но силно беше од мене. Со раката поминав низ косата со надеж дека ќе ги израмнам кратките, непослушни кадрици, но влажниот ветар кој дуваше ми го расипа трудот.

Сега, си помислив, кој изговор да го искористам? Насоки? Чаша вода? Проблеми со автомобилот? Погледнав назад кон старото исчукано Пежо и кимнав. Одлучив, проблеми со автомобилот. Секој би поверувал во тоа. Вежбајќи ги репликите во себе, ја преминав улицата и се упатив по патот од чакал. Распукан и остарен знак на кој стоеја зборовите „Строго приватно“ во избледено црвена боја висеше на шајка на дрвото во близина. Не плашејќи се, продолжив понатаму, надевајќи се дека луѓето внатре нема да ги слушаат моите чекори толку силно, колку што се слушаа во моите уши.

Куќата изгледаше токму онака како што ја паметев - истите црвени оџаци со сиви капаци; истите симетрично поставени бели прозорци во четири дела; истите груби, сиви камени ѕидови под искривениот кров. Единствената поинаква работа беше вратата. Секогаш замислував дека е кафена, но сега видов дека всушност била темно зелена, истакнувајќи се во остар контраст од масивниот камен портал кој ја опкружуваше.

Моето тропане одекна со тап и шуплив звук. Трипати тропнав по тешката врата, пред конечно да прифатам дека никој не доаѓаше да одговори.

Тоа значеше дека немаше никој дома. И, си реков себеси среќно, бидејќи немаше никој дома, тоа

значеше дека никој нема да биде вознемирен ако одам зад куќата и сирнам низ неколку прозорци. Со ова си го оправдав моето влегување во туѓ двор, па се вратив на патот од чакал и се упатив кон северниот дел на куќата.

Овде патот завршуваше ненадејно со ниска градба со запуштен сламен покрив. Најверојатно некогаш ова биле шталите, но еден браник од автомобил кој сиркаше од една од отворените кабини кажуваше дека сè уште се користат.

Погледот од местото каде што стоев, гледајќи низ фармите и долините, на некои места нарушени од темно зелени дрвја и диви грмушки, беше навистина прекрасен. Всушност, таму немаше двор, иако разрушениот куп од камења на околу триесетина метри зад куќата изгледаше како да некогаш бил дел од граничен сид. И иако избројав три даба, едно дрво со овошје и неколку грмушки во предниот дел, единствената вегетација која растеше близу задниот сид на куќата беше осамената топола со жилава кора, чии сребрено зелени гранки се тресеа на ветрот.

Овде имаше уште една темно зелена врата, со старовремска брава и уште еден двоен ред од бели прозорци. Под еден, за кој претпоставив дека е прозорецот во кујната, некој имаше ставено несигурен куп стари саксии. Се поткренав на прсти и се доближив поблизу, со раката на стаклото заштитивајќи си ги очите од отсјајот на сонцето. Можев да видам полица со конзервирани производи и стар порцелански мијалник. Ја кренав главата за да погледнам поубаво, кога одеднаш зад мене прозборе машки глас.

„Тој не е тука“.

Тоа беше пријателски глас, со слабо неанглиски акцент, кој дојде од некоја далечина. Но не го регистрирав тоа веднаш. Се завртев, преплашена, и го турнав купот саксии на земја.

Отпрво не можев да видам никој, но додека стоев таму зјапајќи, од разрушениот сид се појави фигура на

маж и тргна кон мене низ тревата. Тоа беше млад маж, можеби пет години постар од мене, облечен во груба работничка облека и носеше кожни ракавици, кои изгледаа како да доаѓаат од средновековниот период и не припаѓаа овде.

„Не сакав да Ве исплашам“, се извини тој. „Само си помислив дека ако го барате Еди, тој не е тука“.

Тој сега беше близу, доволно близу за јасно да ја видам комбинацијата на кафено-црвенкаста коса со сиви очи која е, некако, карактеристична за Шкотите. Се насмеа со пријателска насмевка која одговараше на неговиот глас.

„Пријателка сте му на Еди?“ праша.

Одмавнав со главата.

„Тогаш, роднина“.

„Не“. Малку поцрвенев. Имав претчувство дека мојата приказна за лажниот проблем со автомобилот нема да помине кај овие лукави сиви очи. „Не, не го знам сопственикот. Дали набрзо ќе се врати?“

Мажот ја навали главата на една страна и ми упати долг, одмерувачки поглед кој некако ме потсети на брат ми.

„Се надевам дека не“, рече тој рамнодушно. „Го закопавме минатиот месец“.

„Ох, извинете“. Се вцрвенев уште повеќе. „Многу ми е жал“.

„Без гајле“. Тој одмавна со главата. „Значи, само сирките наоколу?“

Моето лице сега веќе беше жар црвено и имав чувство дека тој уживаше во мојата очигледна неудобност. Ми требаше еден момент, но конечно го сфатив вистинското значење на тоа што го кажа, и нагло заборавив на својата засраменост.

Брзо го кренав погледот. „Значи, куќава се продава?“

„Да. Сакате да ја разгледате?“

„Сакам да ја купам. Дваесет и пет години чекав за оваа куќа“.

Мажот ја крена црвеникавата веѓа и од некоја апсурдна причина се затекнав себеси како набрзина ја раскажувам целата приказна за „Куќата и јас“, која тој ја слушаше со трпение за восхит. Не можам да замислам дека му беше многу интересна. Кога завршив со детското раскажување, неговиот поглед по вторпат го сретна мојот и сличноста со мојот брат беше уште поизразена.

„Па, тогаш“, рече тој формално, „најдобро е да се сретнете со господин Ридли во Хајт Стрит. Ги немам со мене моите клучеви, инаку ќе ви покажев и самиот“. Извади една ракавица и ја испружи раката. „Јас сум Иан Самнер, инаку“.

„Џулија Бекет“. Сигурно сум го променила изразот кога погледнав во неговата рака, затоа што тој повторно се насмеа, гледајќи надолу во малите гробаници на неговата кожа.

„Грмушки“, објасни тој. „Ќе ја задушат мојата градина ако не ги извадам. Безболно е“, ме увери, ставајќи ја повторно ракавицата. „Подобро да се вратам на работа. Со среќа со куќата“.

„Благодарам“, реков јас, но тој веќе беше далеку.

По пет минути седев во канцелариите на Ридли и Стјуард, агенти за недвижни. Признавам дека не се сеќавам многу за тоа попладне. Но низ магла се сеќавам на разговорот со господин Ридли - како брборевме за правни прашања, преноси, потраги и слично и на тоа дека јас не слушав вистински.

„Сосема сте сигурна“, ме праша господин Ридли, „дека не сакате прво да го видите имотот?“

„Го видов“, го уверив.

Да бидам искрена, немаше потреба од такви формалности. На крајот на краиштата, тоа беше мојата куќа.

Мојата куќа.

Сè уште се радував за тоа, како дете кое гушка подарок, кога таа вечер тропнав на вратата на парохијата на Свети Стефан, Елдервел, Хемшир.

„Честитај ми, намеснику“. Се исклештив на зачудениот израз на брат ми. „Практично сме соседи. Само што купив куќа во Вилтшир“.

Два

„Каде да го однесам ова, госпоѓице?“

Младиот асистент од фирмата за селење креваше тапациран стол толку лесно како тоа да беше детска играчка, и застава во ходникот по насоки.

Бев зафатена пребарувајќи во една од уредно спакуваните кутии, обидувајќи се да го лоцирам мојот стар верен чајник, пред да зоврие котелот кој го ставив на ринглата. Погледнав преку рамо, расеано.

„Во мојата соба“, му реков. „Првата соба од десно горе по скалите. Аха!“

Мојата рака ја опфати познатата контура од држачот на чајникот истовремено кога котелот зовре гласно свиркајќи. Исклучувајќи ја ринглата, со лажица ставив малку чај во шолјата, ја наполнив со вода и ја ставив назад на шпоретот за да се свари.

„Госпоѓице Бекет?“ Тоа беше господинот Овен, главниот од фирмата за селење, заедно со друг асистент на задната врата. Неговото весело кружно лице беше розово од напрегање. „Ја донесовме вашата кујнска маса. Мислев дека ќе биде подобро да ја внесеме одзади - не сакам да оставам трага на тапетот на предниот влез“.

Се потргнав за да им направам место, поместувајќи една или две кутии со мене.

„Само што ставив чај“, реков, „можеби вие и вашите помошници би сакале. Ох“. Погледнав наоколу кога одеднаш ми текна. „Сè уште ги немам распакувано шолјите“.

„Не грижете се, госпоѓице“. Господин Овен на- мигна добродушно. „Во камионот имам шолји за еднократна употреба. Секогаш треба да се биде подготвен, како мене“.

Русокосиот млад асистент повторно беше тука, изгледајќи збунето. „Дали сигурно мислите *првата* врата од десно, госпоѓице? Тоа не ми изгледа на спална - премногу е мала и има триножник или нешто такво“.

Се удрих со рака по челото и се насмевнав, изви- нувајќи се.

„Извинете, мислев *третата* врата од десно. Го- лемата спална на северната страна од куќата“.

„Секако, госпоѓице“. Му се разјасни и повторно излезе.

„Мала паника?“ Господин Овен ја стави масата до сидот. „Набрзо ќе се средите. Па, мислам дека тоа е целиот мебел. Останаа уште кутиите. Тогаш, да претр- чам и да ги земам шолјите за нашиот чај?“

Тој беше некако чуден, сигурно најорганизирани- от човек кој некогаш го имав запознаено, и ги заслу- жуваше дополнителните пари кои ги плаќав за неговата услуга. Кога пред три недели ја купив куќата, не раз- мислував многу за пренесувањето на моите работи од Лондон до Ексбери. Но, кога се вратив во мојот стан во Блумсбери и почнав да се пакувам, веднаш сфатив дека ми е потребна професионална помош. Покрај мојата скапа викторијанска спална - уште едно наследство од тетка Хелен - тука беа и мебелот од дневната и кујната, сите мои работи од ателјето, мојата табла за цртање и неколкуте стотици книги, кои ги собирав на попусти од продавниците на старо, за време на годините кои ги поминав во Лондон. По

препорака од близок пријател, му се јавив на господин Овен, и тој дојде да ме спаси како модерен витез.

Во мојот стан, уредно залепените и означените спакувани кутии изгледаа огромни и надмоќни. Овде во куќава, намалени од огромната пропорција на архитектурата и пространите простории осветлени од сончевата светлина, речиси и да не се забележуваа. Бев задоволна што внатрешноста на старата куќа беше исто толку привлечна како и надворешноста, и што одговараше на мојот традиционален вкус.

Низ влезната врата се влегуваше во огромен ходник, обложен со богато исполиран даб. „Седумнаесетти век“, рече господин Овен кога влезе, „и одличен квалитет“. Напред, во средината на ходникот имаше тешки дабови скали, каде по неколку скалила, имаше голем простор од кој скалите продолжуваа на лево до првиот кат. Вратите од дневната соба и библиотеката се наоѓаа лево и десно од ходникот, додека десно од скалите се наоѓаше тесен премин кој водеше до кујната. Трпезаријата, кујната и старовремскиот килер ја заземаа задната половина на долниот кат, со големите, светли прозорци кои гледаа кон распосланите зелени рамнини со диви цвеќиња свежо наросени од раната пролет.

Горе имаше четири спални соби. Големата, која се протегааше низ целата должина на северната страна од куќата, над библиотеката и килерот, беше висинскиот избор за мене. Таму имаше камин и еден голем креденец кој беше сместен во просторот под таванските скали. Како ателје ја одбрав малата спална во задниот дел и решив да ги оставам двете предни соби несредени некое време, да служат за складирање, додека целосно не се средам. Во просторот помеѓу ателјето и спалната соба имаше комплетна бања - што беше луксуз да се најде во стар дом.

На некои места крцкаше и имаше неколку пукнатини, очигледно проблеми со цевките, и гипсот над горниот прозорец од влага беше распаднат, но немаше нешто што со време не би можело да се поправи.

„Ова е прекрасна стара куќа“, рече господин Овен, потврдувајќи ги моите мисли кога седна на столчето до мене и ми подаде шолја. „Рековте дека е изградена во 1580-тите?“

„Тоа ми го кажа агентот“. Кимнав. Сипав силен чај за човекот и неговите двајца испотени помошници, па се навалив назад на моето импровизирано столче. „За жал, не знам ништо за нејзината историја“.

„Ох, селските луѓе ќе ве упатат во сè, не се сомневам“, мудро рече господин Овен. „Старите куќи како оваа секогаш имаат минато, повеќето од нив интересно. Ќе дознаеш повеќе на пиво со жителите, отколку во која било историска книга“.

„Ќе го запознам тоа“.

Двајцата млади мажи го испија својот чај во тишина и трпеливо чекаа господин Овен да го заврши муабетењето и да им даде знак да се вратат на работа. Конечно, по неговата втора шолја чај, тој стана. Во тој момент, во предниот ходник одекна ужасен звук и скокнав од столчето.

„Тоа е предната врата, госпоѓице“, објасни едниот од младите асистенти. „Како што гледате, шарките се поместуваат навнатре и бравата не е многу цврста. Силен налет на ветар ќе ја отвори“.

Господин Овен веднаш ја испита вратата, чија внатрешна квака имаше заштитен слој за да спречи оштетување на обликуваниот сид одзади, и предложи да купам нова квака најскоро што можам. „Никогаш не можеш да бидеш доволно внимателна“, беше неговиот татковски совет.

На тројцата мажи им беше потребно помалку од еден час да го истоварат остатокот од моите работи и набрзо се најдов како стојам на предната врата, за последен пат мавтајќи му на комбето, и за првпат се чувствував многу несигурна во себе. И многу осамено.

Ненадејно ме погоди големината на она кое тукушто го направив, со сила која ниту скептицизмот на

брат ми, ниту нежното предавање на моите родители преку телефон, не успеваа да ја постигнат.

Можев да ја работам мојата работа од Ексбери исто како што можам и од Лондон, тоа им го кажав на сите. Всушност, попродуктивна би била во Ексбери, далеку од дистракцијата на градот. А имотот беше сигурна инвестиција. Фактот дека ги менував познатата околина и воспоставениот круг на пријатели за група странци, никогаш не ми изгледаше многу важен. Сè досега. Почувствував мал копнеж за мојот стан на третиот кат и за мојата сосетка Енџи, на која секогаш можев да сметам напладне за шолја кафе и озборување.

Копнежот исчезна веднаш, кога свртев од ходникот кон библиотеката. Тоа беше убава, мирна соба, со темни обложени сидови, која имаше низи од празни полици кои малку мирисаа на лимоново масло и камин со пријатен изглед, кој соодветствуваше со оној во спалната на горниот кат. Порано ова утро, сончевата светлина влезе низ прозорците без завеси, паѓајќи во широки, коси квадрати врз кафената тапацирана кожа на мојата софа. Сега светлината беше индиректна и послаба. Освен софата, единствениот друг мебел кој го додадов во оваа соба, беа усогласените фотелји пред каминот и едноставните оревови биро и столче. Во моментот, тие беа закопани под кутиите со книги и хартии кои ги донесов со себе.

Бев примамена оттука да почнам со распакување, но од искуство знаев колку малку ми требаше да ми се одвлече вниманието. Откривање на омилената стара книга во средината на кутијата би значело да го поминам остатокот од попладнето во блажен непродуктивен заборав. Подобро библиотеката да ја оставам на крај, одлучив, и почнав со најлогичното и најпрактично место - кујната.

Неволно ја затворив вратата од библиотеката и се повлеков во задниот дел на куќата, каде во следните неколку часа ги нападнав спакуваните кутии со страст

на која мајка ми би била горда. Напорната работа, на крајот, ме остави покриена со прашина и со копнеж - како кртот во мојата омилена детска приказна - за свежиот пролетен воздух.

Со импулсивноста на кртот, широко ја отворив задната врата и излегов надвор, пречекувајќи го нежното ветре кое играше врз мојата кожа и ги тргаше кадриците од моето влажно чело. Поминав со дланките по фармерките за да ја исчистам прашината и за момент застанав со рацете на колковите, уживајќи во чувството на заслужена слобода.

Погледот ми се впери во паднатиот куп камења, каде дента кога ја купив куќата стоеше Иан Самнер, и заинтересирана, појдов натаму.

Беше околу триесеттина метри оддалечен од куќата, надвор од мојот имот, и иако стоеше таму како да не е дел од оградата, беше премногу симетрично за да биде природен феномен. Како што се доближував поблизу, видов дека камењата беа наредени во форма на буквата L, подолгиот дел од L беше паралелен со задниот ѕид на мојата куќа. На некои места, ѕидот не беше многу понизок од мојата висина од метар и шеесет, и во засолништето на L некој внимателно ја средил и култивирал земјата за да направи градина.

Темната почва беше уредно избраздена и неодамна оплодена, подготвена за садење.

„Значи ја купи“.

Вторпат рипнав, и се свртев на звукот на гласот на Иан Самнер. Тој не беше мал човек, и за мене беше мистериозно како можел да го помине дворот без да го слушнам.

Брзо прибирајќи се, успеав да го поздравам со мојата најбрилијантна насмевка. Носеше груб кафен џемпер над тешките работни фармерки и кафена капа со валкан крак. Ја врати капата назад на главата и неговите сиви очи ми ја возвратија насмевката.

„Си ја купила куќата“, повтори тој. Тоа беше изјава, не прашање, но сепак одговорив.

„Да“.

„Па, да те предупредам, последниве неколку недели само за тебе се зборува во селото. Господин Ридли кажал дека си уметник и дека си од Лондон, па сите се љубопитни. Ако немаш неколку дискредитирани пријатели боеми да ги повикаш за викенд, подобро е да си најдеш, инаку целото село ќе биде разочарано“.

Се насмеав. „Се плашам дека ќе им бидам здодевна. И немам никакви пријатели боеми“.

„Дури ни дискредитирани роднини?“

„Сите се преселија во Нов Зеланд. Всушност, моите родители сега се таму на одмор, па единствената личност која во блиска иднина може да ме посети е мојот брат“, се доверив. „А тој е викар“.

„Ах. Добро“. Грациозно ја прими информацијата, навалувајќи ја главата на страна. „Што мислиш за мојата градина?“

„Многу е убава“, реков искрено. „Значи, ова е твоја земја?“

„Не“. Тој одмавна со главата. „Му припаѓа на мој пријател. Му правам услуга. Има место само за неколку цвеќиња, не повеќе“.

„И капини“, додадов јас, сеќавајќи се на неговите раце.

„Да“. Тој се насмеа грубо. „И капини. Оди заедно со градинарството“.

Подадов рака да го допрам камениот сид, уживајќи во чувството на топлата грубост на сонцето под моите прсти.

„Што било ова место?“ го прашав.

„Ми кажаа дека порано било гулабарник, за чување гулаби. Сега, нема многу останато од него“.

„Дали е многу старо?“

„Претпоставувам колку и куќата. Можеби постаро“.

„Значи, луѓето кои живееле тука биле фармери?“

„Можеби фармери потстанари“. Тој одмавна со рамениците. „Земјата на која стоиш е земјата на благородничката куќа, и колку што знам отсекогаш била таква“.

„Ме интересираат стари куќи“, признав, сè уште отсутно милувајќи го затоплениот сид, „особено оваа. Би сакала да дознаам повеќе за нејзината историја“.

„Ах“, рече тој, смеејќи се, „тогаш зборуваш со погрешна личност. Јас не сум тука ни пет години. Би требало да ја прашаш Вивиен“.

„Вивиен?“

„Да“. Неговите очи омекнаа. „Вивиен Велс, од Ред Лајон. Таа е вистинска жива енциклопедија. Ако таа не знае нешто, тогаш тоа не ни вреди да се знае“.

Слушав, но не обрнував внимание, бидејќи кога ја кренав главата, моето внимание беше зграпчено од осамен коњ и јавач кои се појавија зад рамениците на Иан Самнер, во далечината. Тие стоеја во сенката на дабот и гледаа во нас. Коњот беше голем и сив, а јавачот беше маж, облечен во темна облека, но беа премногу далеку од мене за да можам јасно да ги видам.

Иан Самнер ги подзатвори очите. „Нешто не е во ред?“

„Што?“ Виновно го вратив погледот кон него. „Извини. Не, само гледав во оној човек“.

„Кој човек?“

„Оној човек на коњот, зад тебе“, реков јас, покажувајќи.

Тој се сврте да види, но сенката под дабот беше празна.

Одмавна со главата. „Си замина. Голем човек на сив коњ“.

„Можеби бил Џоф“, бавно рече Иан. „Тоа е земјата на благородничката куќа. Иако, не знаев дека има сиви коњи во неговата коњушница“.

„Не е важно“, му реков.

„Можеби не“. Тој се насмевна. „Па, подобро да те оставам на мир. Се вратив само да ја земам мојата лопата“.

Тој ја зеде заборавената алатка од нејзиното место во аголот на сидот и, посакувајќи ми убава вечер, ја навлече капата преку очите и отиде по патот, свиркајќи.

Откако последен пат погледнав наоколу, се вратив назад во куќата каде, неспособна да си ја вратам својата претходна енергија, ја игнорирав мојата претходна одлука и се сместив во библиотеката. Откако распакував речиси две кутии со книги, наидов на *The Moonstone* од Вилки Колинс. Беше поминато полноќ кога конечно се качив горе, се избањав и преморена заспав, со сенката од тополата која како ангел чувар лежеше на мојот кревет.